

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ
الرَّحِیْمِ

کارگاه روش تحقیق و مقاله نویسی

دکتر مسروره مختاری
میت علمی دانشگاه محقق اردبیلی

اهمیت تحقیق و پژوهش

- ▶ پژوهش عامل اصلی تولید دانش است.
- ▶ پژوهش مادر علم است.
- ▶ پژوهش توانایی انسان ها را در پیش بینی حوادث و پیشگیری یا کنترل آنها افزایش می دهد.
- ▶ پژوهش موجب پیشرفت متوازن جوامع و کشورهاست.

امروزه الگوی پذیرفته شده جهانی توسعه کشورها در تمام زمینه ها (اعم از صنعت و فرهنگ و اجتماع) توسعه دانایی محور است. الگوی پیشرفت و رشد هر جامعه ای از کمیت و کیفیت پژوهش در هر جامعه ای اثر می پذیرد.

تحقیقی که یک محقق انجام می دهد از اهمیت زیادی برخوردار است و ممکن است تعداد زیادی از افراد آن را مطالعه کنند روی این اصل مقاله های که از کار محقق منتشر می شود باید به شکل قابل قبول و منطقی تنظیم و همه استانداردهای لازم در آن رعایت شود. به عبارت دیگر یک مقاله علمی ره آورد تجربه و تمرین در سازماندهی فکری است. به این معنی که نویسنده مقاله می آموزد تا نتایج پژوهشهای خود را به شکل منظم (سیستماتیک) طبقه بندی کند و به ساده ترین روش بیان کند.

انگیزه های نوشتن

- نوشتن به قصد آموختن
- نوشتن به قصد بررسی موضوع تحقیق
- نوشتن به قصد مستند سازی
- نوشتن به قصد گزارش دهی
- نوشتن به قصد متقاعد کردن دیگران
- نوشتن به قصد سرگرمی
- سهم کردن دیگران در اندیشه ها و آرا خویش
- تبدیل دانش شخصی به دانش اجتماعی
- تملک یا شخصی کردن دانش
- شعار «بنویس و زنده بمان»
Publish or Perish

چگونگی ایجاد عادت به نوشتن

- ❖ نگارش درباره آنچه می خوانید و پیوند آن با آنچه که انجام می دهید.
- ❖ اولویت بندی نگارش.
- ❖ اختصاص زمانی خاصی به نوشتن.
- ❖ نوشتن همزمان با خواندن.
- ❖ عدم همزمانی نگارش و ویرایش.

□ توجه به چند نکته:

- نوشتن بهتر از بد نوشتن است.
- کم نوشتن بهتر از زیاده نوشتن است.
- کوتاه نوشتن بهتر از طولانی نوشتن است.

فواید مقاله نویسی

- ▶ ادراک شما را متمرکز می کند.
- ▶ به شما امکان می دهد که در یک موضوع بخصوص عمیق تر جستجو کنید.
- ▶ ذهن شما را با گرد آوردن دلایل بر می انگیزد.
- ▶ شما را در به کار بردن اصطلاحات علمی و فنی ورزیده می کند.
- ▶ شما را قادر می سازد تا افکارتان را به صورت روشن و منطقی بیان کنید.
- ▶ شما را تشویق می کند تا به طور گسترده و عمیق تفکر و مطالعه کنید.

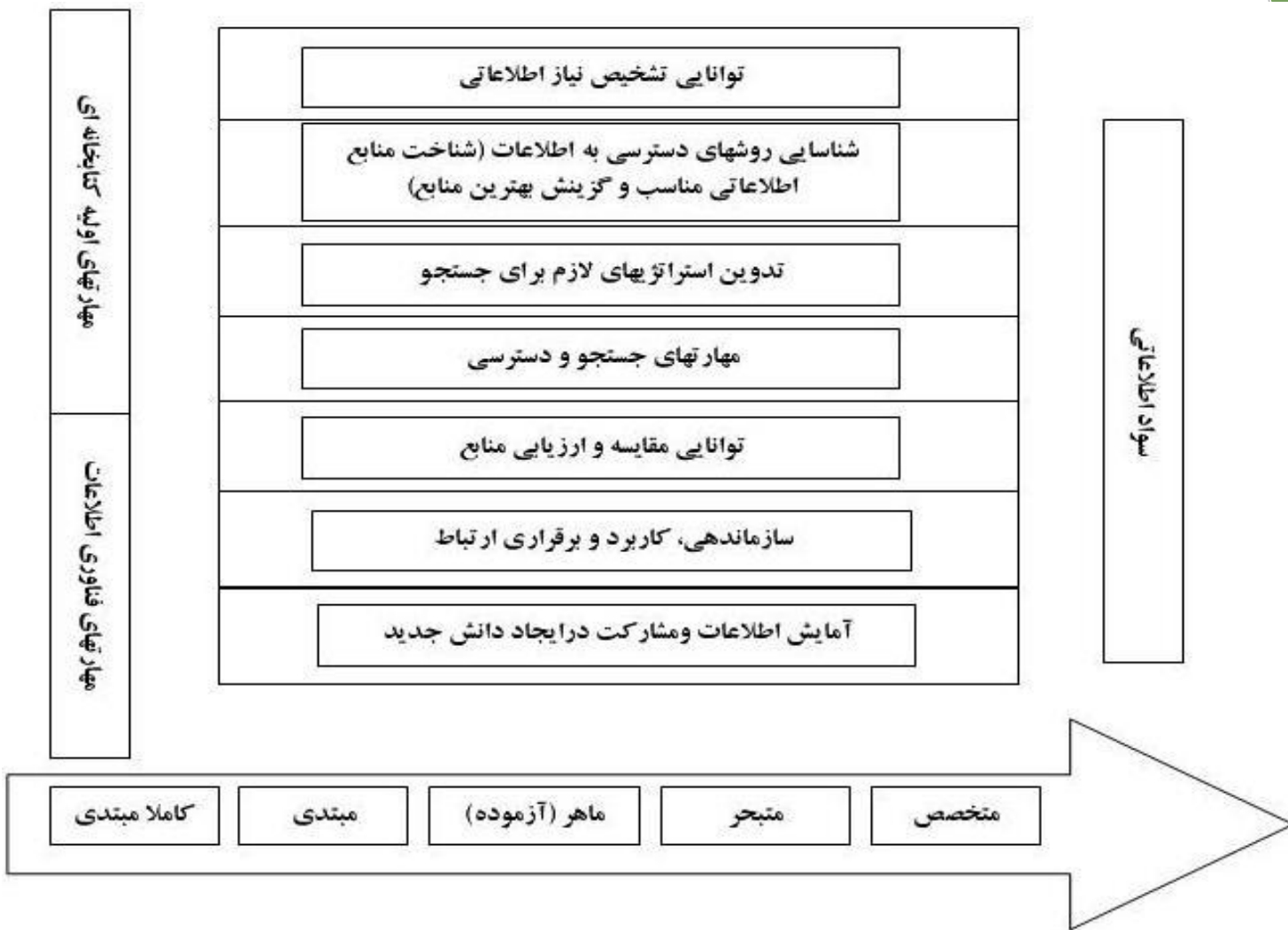
اهداف آموزشی این کارگاه

در این جلسه، با موارد زیر آشنا خواهید شد:

- ▶ نحوه انتخاب موضوع
- ▶ شروع مقاله
- ▶ نوشتن مقدمه، بیان مسأله و ضرورت و هدف مقاله
- ▶ نوشتن پیشینه مقاله
- ▶ نوشتن بحث و نتیجه گیری
- ▶ نوشتن منابع
- ▶ طرز نوشتن چکیده مقاله

مراحل مقاله نویسی:

- آماده سازی Preparing ▶
- جمع آوری Gathering ▶
- ساختار سازی Structuring ▶
- نوشتن Writing ▶
- چک کردن و تجدید نظر & Checking ▶
- Revising

هفت اصل سواد اطلاعاتی بر گرفته از Information skills in higher education

پایگاه های اینترنتی مرتبط با پژوهش های ادبی

۱. کتابخانه ها

–سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران. ([www. Nlai.ir](http://www.Nlai.ir))
سازمان کتابخانه ها، موزه ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

(www.alibrary.com)

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی ایران

(www.malekmuseum.org)

ری را ([http:// rira.ir/riria/php](http://rira.ir/riria/php))

۲. مراکز اطلاع رسانی علمی

پایگاه های مراکز اطلاع رسانی علمی، حلقه اتصال پژوهشگران به منابع مورد نیاز آنان است. این پایگاه ها، منابع علمی را شناسایی، طبقه بندی و به شکل های مختلف در اختیار پژوهشگران قرار می دهد. امکانات جستجوی این پایگاه ها به کاربران کمک می کند تا سریع تر به منابع درخواستی دسترسی پیدا کنند.

مهم ترین مراکز اطلاع رسانی

- مرکز اطلاع رسانی علوم و فناوری ([www. Ricest.ac.ir](http://www.Ricest.ac.ir))
- پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران
([www. Irandoc.ac.ir](http://www.Irandoc.ac.ir))
- پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (www.isc.gov.ir)
- پرتال جامع علوم انسانی (www.ensani.ir)
- بانک اطلاعات علمی کشور (www.sid.ir)
- پایگاه مجلات تخصصی نور (<http://www.noormags.com>)
- بانک اطلاعات نشریات کشور ([http:// www.magiran.com](http://www.magiran.com))
- مجلات و مقالات علمی ایران (www.ismags.com/ Persian)
- خانه کتاب (www.ketab.ir)

انواع مقاله

► **مقالات** را از چند دیدگاه می توان دسته بندی کرد. مهم ترین دسته بندی بر اساس **محتوای اطلاعات مقاله** است که از این منظر مقالات به چهار نوع: پژوهشی، تحلیلی، مروری و گردآوری تقسیم می شوند.

۱. **مقاله علمی-پژوهشی:** برگرفته از تحقیقی است که به تازگی پایان یافته است و چون متکی بر یافته های تحقیقاتی است، **گزارش تحقیق** نیز به آن گفته می شود.

۲. **مقاله تحلیلی:** این نوع مقاله که به نام مقاله نظری نیز شناخته می شود، مقاله ای است که مؤلف با استفاده از منابع پژوهشی پیشین، نظریه خاصی را در حوزه کار خود مطرح می نماید. در این نوع مقاله نویسنده ممکن است نظریه های قبلی را گسترش دهد، آن ها را با استفاده از شواهد استحکام بخشد، آن ها را به شکل دیگری بیان کند یا آن ها را مورد تأمل و تردید قرار دهد.

۳. مقاله مروری: این مقاله به تحلیل کلان و ارزیابی انتقادی نوشته‌ها^{۱۱}هایی می‌پردازد که قبلاً منتشر شده است. مؤلف مقاله مروری از طریق مقوله بندی، یکپارچه سازی و ارزشیابی متون منتشر شده پیشین، سیر پیشرفت پژوهش‌های جاری را در جهت روشن ساختن مسئله‌ای مشخص دنبال می‌کند.

۴. مقاله گردآوری: این نوع مقاله صرفاً به گردآوری و انعکاس نقطه نظرهای مختلف مندرج در نوشته‌های مرتبط با موضوعی خاص می‌پردازد و در واقع کار تازه‌ای را عرضه نمی‌کند. تفاوت آن با مقاله تحلیلی این است که به ارائه نظریه جدیدی منتهی نمی‌شود و نیز با مقاله مروری این تفاوت را دارد که الزاماً به سنجش و ارزیابی کلیه آثار قبلی نمی‌پردازد.

۵. مقالات ISI

۶. مقالات ISC

البته علاوه بر ۴ مورد ذکر شده، گونه‌های دیگری از نوشته‌های مجلات وجود دارند که از فراوانی کمتری برخوردارند؛ نظیر یادداشت‌های انتقادی، نقد و بررسی، گزارش کوتاه

تعریف مقاله علمی پژوهشی

✓ هر تولیدی که به دنبال جستجوی حقایق و برای کشف بخشی از معارف و نشر آن در میان مردم و به قصد حل مشکلی یا بیان اندیشه ای در موضوعی از موضوع های علمی، از طریق مطالعه ای نظام مند، برای یافتن روابط میان پدیده ها به دست آید و از **دو خصلت اصالت و ابداع** برخوردار باشد و **نتایج آن به کاربردها، مفاهیم و مشاهدات جدید علمی** با هدف پیشبرد مرزهای علم و فن آوری منجر شود علمی - پژوهشی قلمداد می شود.

✓ مخاطبین اصلی این گونه مجلات پژوهش، اساتید دانشگاه ها، دانشجویان دوره های دکتری و کارشناسی ارشد، پژوهشگران شاغل در مراکز علمی، تحقیقاتی و تولیدی و به طور کلی دانشمندان هستند.

✓ (تعریف ارائه شده توسط کمیسیون نشریات وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری)

چهارچوب مقاله و قواعد مقاله نویسی

تحقیق و پژوهش از اهمیت ویژه ای برخوردار است و به جرات می توان گفت که همه پیشرفت های علمی صنعتی پژوهشی تکنولوژی و جامعه شناسی بر پایه تحقیق و پژوهش استوار است. اصلی ترین و مهمترین شیوه ارائه نتایج یک مطالعه و تحقیق، تهیه مقاله پژوهشی است و محقق در صحنه تولید و انتشار علمی موفق است که بتواند نتایج پژوهش خود را در مجلات معتبر پژوهشی به چاپ برساند. از آنجا که نوشتن صحیح و مناسب یک مقاله یک رکن اساسی برای چاپ مقالات علمی است، در اینجا سعی شده است که به بررسی روش های صحیح نگارش مقالات پژوهشی پرداخته شود. به طور کلی هر مقاله پژوهشی شامل اجزای اصلی زیر است:

ساختار مقاله

واضح و گویا باشد

محتویات چکیده
کلیدواژه ها

شامل: بیان مسئله،
ضرورت و پیشینه
و روش پژوهش

ارائه دلایل و
مستندات و...

خلاصه یافته های
پژوهش

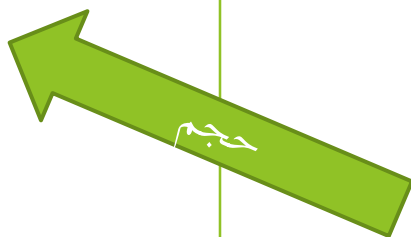
عنوان مقاله

چکیده

مقدمه

بحث و بررسی

نتیجه و منابع

اجزاء یک مقاله علمی

- عنوان title
- نام و مشخصات نویسندگان
- چکیده Abstract
- کلید واژه ها Keywords
- مقدمه Introduction
- روش بررسی (مواد و روش ها، روش مطالعه، روش کار)
- Materials/Patients & Methods
- بحث Discussion
- نتیجه گیری نهایی Conclusion
- منابع References

انتخاب موضوع

- ❖ پژوهش های مسئله محور و جریان های پژوهشی در قلمرو ادبیات
- ❖ تفاوت پژوهش ادبی با آفرینش ادبی

یکی از علل ناباروری بسیاری از پژوهش های ادبی، بی توجهی به تمایز میان حوزه پژوهش ادبی و حوزه آفرینش ادبی و به کارگیری خلق آثار هنری در تحقیقات ادبی است.

این دو حوزه، از جهت ماهیت، قلمرو، روش، فرم و زبان باهم متفاوت اند. آفرینش ادبی (مثل دیوان شعر) جزء هنر به شمار می رود. در حای که پژوهش ادبی از نوع دانش و شناخت است. ولی با ذوق و عاطفه و دومی با عقل و علم سر و کار دارد. ابزار محقق، استدلال و منطق علمی است. برخی از پژوهشگران ادبی به دلیل سرو کار داشتن با شعر و شاعری، بدون توجه به تمایز دو حوزه ادبیات و تحقیقات ادبی از همان شیوه ای که شاعران در آفرینش شعر استفاده می کنند، در پژوهش های ادبی بهره می گیرند و به جای مواجهه عقلانی، علمی و نظام مند با مقوله پژوهش با آن ذوقی و عاطفی برخورد می کنند.

پیامد اینکار: توصیفی بودن نتیجه تلاش است و به جای پرداختن به چرایی ها، به چگونگی ها پرداخته می شود.

عنوان مقاله

اولین بخش یک مقاله عنوان است که باید اشتراکاتی با موضوع اصلی تحقیق داشته باشد و به شکلی جذاب جمله‌بندی شده باشد. نکات زیر در انتخاب عنوان مقاله قابل توجه هستند:

۱. عنوان مقاله حتی الامکان باید دقیق و رسا بوده و از به کار بردن اصطلاحات ناآشنا یا اختصاری خودداری شود.

۲. عنوان مقاله حتی الامکان باید جمله خاصی باشد که نکات اصلی و عمده موضوع را در بر داشته باشد.

۳. به طور معمول (نه همیشه) و در نام‌گذاری اکثر تحقیق‌ها این نکات در نظر گرفته می‌شود: چه چیزی را می‌خواهیم بررسی کنیم، در چه جامعه‌ای، در کجا و در چه زمانی.

اگر کلماتی در توصیف ویژگی مطالعه شما نقش کلیدی دارند حتما در عنوان خود آن را بگنجانید. مثل مطالعه آینده نگر، ترسیم نتایج
هیچ گاه نباید در عنوان مقاله نتیجه پژوهش را به صورت ثابت شده ذکر کرد.

به طور خلاصه ضروری است نکات زیر در دستور کار نویسنده قرار گیرد:

- ✓ پرهیز از عنوان‌های کلی و روزنامه‌ای.
- ✓ استفاده از صفت و موصوف‌های لازم برای گویاتر نمودن عنوان.
- ✓ دارا بودن جذابیت برای جذب مخاطب.
- ✓ فشرده و مختصر و یادآوردنی.
- ✓ پرهیز از اصطلاحات نامأنوس و اختصار.

➤ نویسندگان و آدرس ها

➤ اسامی نویسندگان و همکارانی که در مطالعه شرکت داشته اند باید بطور کامل ذکر شود. همچنین نویسنده اصلی که مسئول ارتباط با خوانندگان است باید مشخص شده و آدرس کامل وی در اختیار خوانندگان قرار گیرد.

نام و نام خانوادگی نویسنده اول، نام و نام خانوادگی نویسنده دوم... در يك سطر،
مرتبه علمی، محل کار، نشانی پست الکترونیک نویسنده اول

دکتر مسروره مختاری

استادیار دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه محقق اردبیلی، ایران

نویسنده مسئول: mmokhtari@uma.ac.ir

نویسنده دوم.....

نویسنده سوم.....

چکیده تحقیق

▶ چکیده پس از عنوان، بیش تر از سایر بخش های یک مقاله خوانده می شود و در چکیده قسمت های مختلف مقاله شامل مقدمه، اهداف، روش ها و نتایج تحقیق به صورت خلاصه ذکر می شود. متن بسیاری از مقاله ها به طور کامل در دسترس ما نیست و گاهی فرصت برای خواندن تمام مقاله نداریم و از این رو چکیده مقاله اهمیت زیادی دارد. در اکثر مجلات تعداد کلمات چکیده ۱۵۰ تا ۲۵۰ کلمه محدود است.

ضروری است نکات زیر در دستور کار نویسنده قرار گیرد:

انگیزه یا هدف تحقیق، بیان مسأله، رویکرد، نتایج و جمع بندی ها در چکیده مطرح می شود.

• دربرگیرنده (معرفی کلی و گویای تحقیق / بیان هدف و قلمرو تحقیق، اهمیت کلی تحقیق، مروری فشرده بر ساختار مقاله، اشاره کلی به نوآوری ها و دستاوردهای مقاله).

• پرهیز جدی از آوردن مراجع، فرمول و علامت‌های ویژه.

• رعایت کوتاهی و فشرده بودن (در حد یک بند و سقف ۲۰۰ تا ۲۵۰ کلمه)

نمونه چکیده

«محمد حسین شهریار» از زمره ی شاعران دوزبانه ای است که معرفی جایگاه واقعی وی در عرصه ی شاعری، مستلزم مطالعه ی تطبیقی آثار فارسی و ترکی او است. وی بیش از ۲۸ هزار بیت شعر به زبان فارسی و در حدود ۳ هزار بیت به زبان ترکی دارد. با توجه به نقش اساسی تخیل در شعر، این جستار بر آن است تا با کاربست نظریه ی «ژرار ژنت»، «نظام تخیل» را در سروده های شاعر به زبان مادری مورد مطالعه قرار دهد. اگرچه شهریار، در هر دو عرصه (زبان فارسی و ترکی) توانسته است دید و دریافتی نو از جهان و انسان، ارائه دهد، اما مطالعه ی سروده های ایشان، نشان می دهد که وی در شعر ترکی خود؛ «حیدربابایه سلام»، «سهندیه» و «غزلیات ترکی»، با بهره گیری از قوی خیال و روح تأثیرپذیر خود و ترکیب آن با حلاوت زبان مادری و همچنین انتخاب و استخدام لغات و تعبیرات عامیانه و پیاده کردن آن ها در شعر، قوی تر و تأثیرگذارتر از سروده های فارسی، تابلوهای رنگینی از احساس و عاطفه بی پیرایه و زلال خویش را - که غالباً برخاسته از بالندگی وی در روستا و حسّ نوستالژیک وی است - ارائه داده است.

واژگان کلیدی

چند واژه کلیدی که از اهمیت زیادی در مطالعه برخوردارند، در این قسمت ذکر می شود. ضمن این که با ذکر واژه های کلیدی در سایتهای علمی می توان به دنبال مقاله نیز گشت. به طور معمول تعداد این واژه ها حدود ۶-۵ کلمه در نظر گرفته می شود.

► کلیدواژه ها: محمد حسین شهریار، تخیل، غزل ترکی.

۱. مقدمه

مقدمه یک مقاله پژوهشی ضمن بیان مسئله و تشریح موضوع به آن مسئله پاسخ می دهد که ارزش مطالعه حاضر برای انجام آن چه بوده است. در حقیقت با مطالعه مقدمه یک مقاله پژوهشی، خواننده با مسئله تحقیق آشنا شده و ضرورت انجام پژوهش را درک می کند. متن مقدمه باید روان باشد و حتی الامکان به صورت خلاصه و حداکثر در ۲ صفحه تایپ شود.

- تعریف مسئله و قلمرو تحقیق.
- طرح ضرورت و اهمیت تحقیق.
- طرح سوابق تاریخی موضوع (پیشینه تحقیق)
- ارائه تعاریف اصطلاحات اصلی و علائم و اختصارات.
- مروری کلی بر بقیه مقاله.

به این شکل

- ▶ ۱. مقدمه
- ▶ ۱-۱. بیان مسئله
- ▶ ۱-۲. ضرورت پژوهش
- ▶ ۱-۳. پیشینه پژوهش

۲. مبانی نظری تحقیق

ادبیات تحقیق یا مبانی نظری، به تشریح مفاهیم، تعاریف و تاریخچهٔ موضوع تحقیق می پردازد. نویسنده مقاله باید بر ادبیات تحقیق مسلط بوده و مبانی نظری موضوع تحقیق خود را به طور مختصر ولی کاربردی بیان نماید. مبانی نظری تحقیق باید با استناد و ارجاع علمی آورده شود. یک مقاله خوب باید بخش مبانی نظری قابل قبولی داشته باشد.

- بیان نقاط قوت، ضعف و محدودیت‌های ادبیات موضوع؛
- صرف نظر از طرح مطالب شخصی و تعصب آمیز؛
- طرح یافته‌های موافق و مخالف؛
- ارائه روند و سیر تحقیق و طرح جهت‌گیری آن؛
- نقد و بررسی تئوری‌ها و نظریه‌های طرح شده؛
- مشخص کردن محدوده زمانی مورد بررسی؛

...و

۳. بحث و بررسی (یافته های تحقیق)

▶ در این قسمت نتایج به دست آمده از پژوهش ذکر می شود. نتایجی کلیدی مطالعه باید با کلمات روان و دقیق و بدون بزرگ نمایی ذکر شود. از روش های مختلفی برای ارائه نتایج استفاده می شود. استفاده از اعداد، جداول و نمودارها کمک ارزنده ای به ارائه مطلب به طور ساده تر می نماید اما لازم است داده های جداول و نمودارها به طور کامل تشریح شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند.

نکته

نویسندگان در نگارش قسمت بحث تلاش دارند تا به
مهمترین سؤالی که در ذهن خوانندگان و مخاطبین
مقاله شکل گرفته است پاسخ دهند:

” که چی؟“

پاسخ به این سؤال مهم و حساس، نقش بسیار زیادی
در قضاوت نهایی مخاطبین از مقاله پژوهشی دارد.

از این رو چگونگی نگارش متن بحث و روند پاسخ به
این سؤال از اهمیت بسزایی برخوردار است.

ساختار «بحث»
برقراری ارتباط «بحث» با عنوان مقاله
برقراری ارتباط نزدیک «بحث» با «مقدمه» اگر لازم شد مقدمه
را بازبینی و اصلاح نمائید.
از تکرار منابع اشاره شده در «بحث» در قسمت مقدمه
اجتناب کنید.

مطالب به گونه ای تهیه کرد که به این سوالات پاسخ دهند:

- ۱- تحقیق من چه کمکی به پیشبرد علم کرده است؟
- ۲- تحقیق من در حل مسئله ای که در بخش مقدمه مطرح شده چه کمکی کرده است؟
- ۳- چه نتیجه گیریها و تلویحات نظری از تحقیق من قابل استخراج است؟

The Result section

Result

Common mistakes

- Redundancy دوری از اطناب و حشو و...*
- Discussion and interpretation of data*
- No figures or tables*
- Methods/materials reported*

نتیجه گیری

در این قسمت به تفسیر نتایج ارائه شده می پردازیم. همچنین می توان به مقایسه نتایج به دست آمده از مطالعه حاضر با نتایج سایر مطالعه ها پرداخت و با توجه به مجموعه شواهد نتیجه گیری نمود. در صورت لزوم می توان پیشنهادهایی برای انجام مطالعات بهتر و کامل تر در آینده ارائه داد و ضمن جمع بندی و طرح نتایج مهم و پیامدهای آن ها افق های تحقیقاتی را برای ادامه و توسعه تحقیق نشان داد.

نمونه نتیجه گیری مقاله: (دانش حیرانی...)

حیرانی عصاره ی سیر و سلوک و جمع بین طریق و منزل است. عارف در حال حیرانی، در برزخی میان وجوب و امکان سیر می کند و عاقبت حیرانی حیرانیست. بزرگان ما معرفت را بزرگ ترین گم شده ی مؤمن می دانند. این کنز مخفی، که همواره گم شده ی سالکان کوی دوست بوده و هست، بر هیچ کس آشکار نشده است. این جدایی و افتراق کثرات هیچ گاه به وحدت نمی رسد، چون هرچه جز اوست، حادث است و حدث را توان آن نیست که به قدم راه یابد. اما همین عامل نباید مانع تلاش و تکاپوی انسان در شناخت او شود. ارتباط بین انسان و خدا، ارتباط خالق و مخلوق و عابد و معبود است و هرچه بندگی بیش تر باشد حیرانی نیز قوی تر خواهد بود. مردان مرد، که گام در وادی های سیر و سلوک نهاده اند، بعد از سال ها پریشانی و خون دل خوردن و مجاهده و تلاش، در حیرانی دست و پا زده و تا زمانی که زنده بوده اند، از این حیرانی نرسته اند و نتوانسته اند به معماهای هستی پی ببرند. عارف در مرحله ی حیرانی، در مرحله ای میان هستی و نیستی سرگردان است. عاقبت حیرانی حیرانیست و بنده تا زمانی که بنده است، حیران خواهد بود و زمانی از این سرگشتگی می رهد که، روحش جسم خاکی را ترک گوید و در جوار روح الهی آرام گیرد.

پی نوشت (توضیحات لازم برای روشنگری نکات مبهم مقاله)

▶ پی نوشت

- ▶ ۱. برای کسب اطلاع بیش تر ر. ک. «ختم الأولیاء» از حکیم ترمذی و «کتاب الجواب المستقیم عما سأل عنه الترمذی الحکیم» از محیی الدین بن عربی و ضمیمه عثمان یحیی بر «ختم الأولیاء».
- ▶ ۲. «ولایت خاصه» مختص حضرت محمد (ص) و اوصیای خاص حضرت از اهل بیت و عترت علیهم السلام است.
- ▶ ۳. ای یار گزین و پسندیده! خوش آمدی. اگر تو غایب شوی، قضا آید و فضا تنگ شود.
- ▶ ۴. تویی سرور قوم سالکان. هر کس تو را نخواهد و از این اعراض دست بردارد، برآستی که تباه خواهد شد.

فهرست منابع

▶ در پایان لازم است کلیه منابعی که در تحقیق مورد استفاده قرار گرفته اند، به شیوه ای مطلوب ذکر شوند. شیوه نگارش منابع در نشریات مختلف متفاوت است و بهتر است از راهنمای این نشریات و شرایط نگارش مقالات کمک بگیریم.

مثال

۱. قرآن کریم. ▶
۲. الأُمینى النَّجفی، عبدالحسین احمد. (۱۳۶۶). الغدیر فی الکتاب و السنّه و الأدب، ج ۲ و ۱، تهران: دارالکتب الإسلامی. ▶
۳. انصاری، محمدباقر. (۱۳۷۹). خطابه غدیر، قم: تک ▶
۴. مولانا، جلال الدین محمدبن حسین بلخی. (۱۳۸۶). دیوان کبیر، ج ۲ و ۱، با توضیحات توفیق ه سبحانی، تهران: انجمن آثار و مفاخر فرهنگی. ▶
۵. _____ . (۱۳۷۱). مثنوی معنوی، از نسخه نیکلسون، نقد و تحقیق عزیزاله کاسب، تهران: نشر محمد. ▶
۶. میهنی، محمدبن منور. (۱۳۶۷). اسرار التوحید فی مقامات الشیخ ابی سعید، تصحیح محمدرضا شفیعی کدکنی، چاپ دوم، تهران: انتشارات آقا. ▶
۷. نسفی، شیخ عبدالعزیز محمد. (۱۳۴۴). کشف الحقایق، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب. ▶

نکته

▶ جدا کردن منابع مختلف (اعم از کتاب، مجموعه مقالات، مقاله، سایت ها)

▶ **منابع**

▶ الف) کتاب ها

▶ ب) مجموعه مقالات

▶ ارنست، کارل. (۱۳۸۹). «مراحل عشق در ادوار آغازین تصوّف ایران

از رابعه تا روزبهان»، میراث تصوّف، ج ۱، چاپ دوم، ویراسته ی لئونارد لویزن، ترجمه ی مجدالدین کیوانی، تهران: مرکز.

▶ ج) مقالات

▶ نامور مطلق، بهمن. (۱۳۸۶). «ترامنتیّت مطالعه روابط یک متن با دیگر متن

ها»، پژوهشنامه علوم انسانی، شماره ۵۶، ص ۸۳-۹۸.

پیوست‌ها

- ارائه مطالب ضروری برای فهم و پشتیبانی از مطالب اصلی مقاله.

فایده ارائه نتایج به شکل جداول، نمودار و تصویر

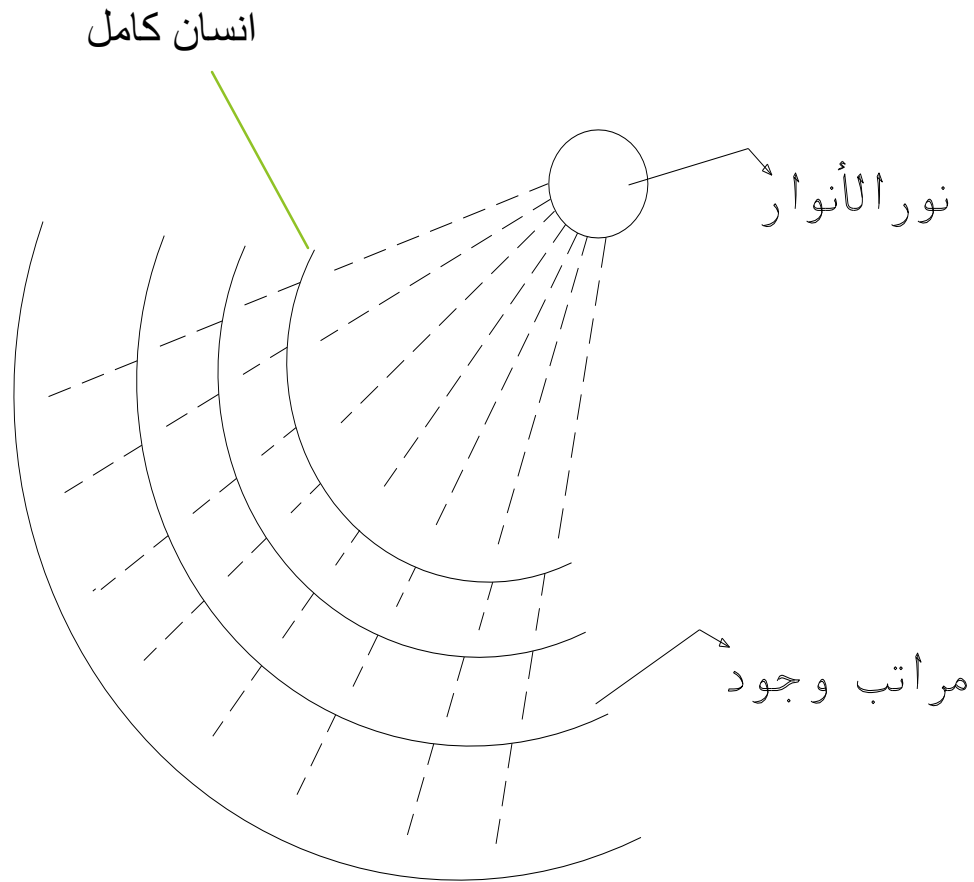
- ▶ نتایج را به طور دقیق و در یک فضای کم و خلاصه وار ارائه می دهد و به راحتی با تحلیل های آماری مطابقت می کند.
- ▶ شکل ها و تصاویر به روشنی تأثیر متغیرها و کنش متقابل یا تعامل میان آن ها را نشان می دهد.
- ▶ اگر تغییرات عمده را نشان می دهید یک نمودار بیشترین تأثیر را دارد.
- ▶ اگر می خواهید نتایج را در جایی که مقادیر دارای اهمیت و ارزش است، به دقت نشان دهید بهترین راه استفاده از جدول است .
- ▶ از تکرار نتایج ذکر شده در متن در جداول و نمودارها خودداری کنید.

ارائه داده در جدول

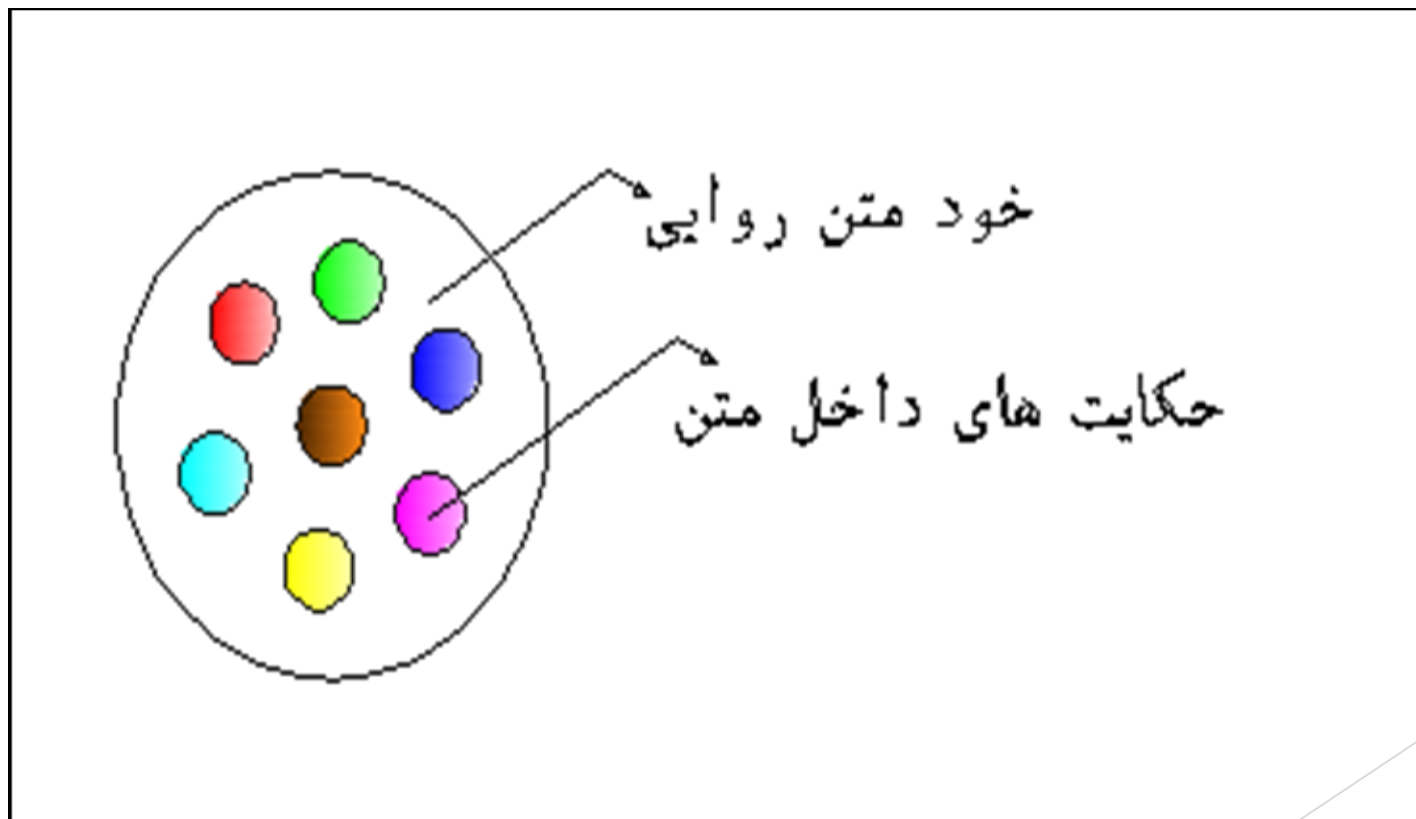
یک جدول می تواند داده های عددی زیاد را در یک فضای کوچکتر از متن ارائه نماید.

- ▶ بسیاری از اوقات اثر بخشی جدول بسیار کمتر از یک نمودار است.
- ▶ هر جدول باید دارای شماره و عنوان مشخص و روشن نسبت به داده ها باشد.
- ▶ راست چین بودن جدول در فارسی رعایت شود.
- ▶ ساده بودن جدول و متناسب با ستون گذاری متن مجله.

مثال

نموداری برای نشان دادن جایگاه اپیزودها

معیارهای یک مقاله علمی پژوهشی مناسب

- ▶ توصیه جدی می‌شود که معیارهای زیر در هر مقاله علمی - پژوهشی مورد رعایت قرار گیرند. رعایت این معیارها باعث انسجام و استحکام مقاله شده و امکان پذیرش آن را در یک مجله علمی - پژوهشی افزایش می‌دهد.

داور مقاله خود باشیم...

الف- مرتبط بودن مطالب و کامل بودن

- تمام موضوعات مطرح شده‌اند.
- استدلال‌ها و بحث‌ها در کلیت متن مرتبط هستند.
- منابع و مراجع ادبیات تحقیق آورده شده‌اند.
- منطق و پیوستگی بین استدلال‌ها رعایت شده است.

ب- برخورداری از یک سازمان منسجم:

- مقاله از یک ساختار شفاف مفهومی برخوردار است.
- عنوان‌ها و زیرعنوان‌های مناسب، صحیح و مرتبطی به کار برده شده‌اند.
- نظام ارجاع دهی با ثبات و مناسب است.

ج- برخورداری از یک محوریت تحقیقی در کلیت و ترکیب مقاله:

- تفکر خلاق، ترکیب و استدلال ظهور و بروز دارد.
- دقت فکری در باره عنوان اصلی دیده می‌شود.
- مفاهیم مرتبط به نحو مناسبی تحقیق شده‌اند.
- استدلال‌ها و اثبات‌ها به وسیله مدارک و مستندات یا ارجاعات پشتیبانی شده‌اند.
- شواهد کافی برای فهم موضوع وجود دارد.
- ادبیات تحقیق مورد نقد و تحلیل قرار گرفته‌اند.
- ارتباط لازم بین ادبیات تحقیق و موضوع مورد تحقیق مقاله ارائه شده است.

موارد ویرایشی

- رعایت ملاحظات دستوری در جملات و سعی در نوشتن جملات کوتاه و گویا.
- شماره گذاری عنوان بخش‌ها و زیربخش‌ها.
- شماره گذاری روابط و فرمول‌ها و نمودارها و جداول.
- ارائه شرح مفید و گویا در بالای جداول و پائین شکل‌ها.
- شماره گذاری جداول و شکل‌ها به طور جداگانه.
- سعی جدی در ثبات رویه‌های اتخاذ شده در نوشتار مقاله (مانند اندازه حروف، ضخامت خطوط در جداول و شکل‌ها، نوع خطوط لاتین در کلمات لاتین، فاصله شماره‌ها با متن)
- الگوبرداری از ساختار آخرین مقالات منتشر شده در نشریه یا ژورنال هدف (نشریه‌ای که قصد دارید مقاله خود را برای انتشار ارسال دارید)
- رعایت امانت، صداقت و اخلاق از اصول مهم هر فعالیت علمی و تحقیقی است. مراعات نمودن این اصول از ضرورت بسیار بالائی برخوردار است.

چند نکته اساسی در ارسال مقالات به نشریات علمی

به یاد داشته باشید که قبل از ارسال چکیده مقاله خود به یک مجله، ابتدا فرم نحوه نگارش مقاله را از آن مجله دریافت نموده و چکیده خود را در قالب آن فرم تهیه و تایپ نمایید (به عنوان مثال تعداد کلمات، فونت، تعداد خطوط، فاصله خطوط از کناره های صفحه و...) .

سایر منابع

۱. درباره مقاله نویسی. مجید باغینی پور، مرکز تربیت معلم خواجه نصیر کرمان: ۱۳۹۰
۲. اصول مقاله نویسی: مبانی اجزا و ساختار. محمد شلیله، مجله حسابرس، شماره های ۳۲ تا ۳۵
۳. آئین مقاله نویسی. حسن علیان عطا آبادی و پردیس بهمنی، انتشارات روان سنجی: ۱۳۸۹
۴. راهنمای پژوهش و اصول علمی مقاله نویسی. بهرام طوسی، نشر تابران: ۱۳۸۲
۵. آیین نگارش مقاله علمی - پژوهشی. محمود فتوحی، نشر سخن، ۱۳۸۵
۶. مقاله نویسی در مطبوعات. حسین قندی، دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۸۳
۷. چگونه تحقیق کنیم: راهنمای جامع تحقیق، نگارش و دفاع از پایان نامه های کارشناسی ارشد و دکترا. عباس کاظمی، دانشگاه امام حسین (ع): ۱۳۷۹
۸. چکیده ساختاری و نقش آن در فشرده سازی اطلاعات. حیدر مختاری، فصلنامه کتاب. دوره ۱۶، ش ۴. ص. ۷۹-۷۳.
۹. مقاله نویسی علمی: اصول و روشها. یزدان منصوریان، نشر کتابدار 1388:

بخوانید،

بخوانید،

بخوانید،

بنویسید،

بنویسید،

بنویسید

تا... موفق شوید

با سپاس از توجه شما

دیناہ حق مکتبہ
پہنڈہ ہا سید!

